

Sygn. akt IV CSK 685/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W.

przeciwko D.K.I.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 lipca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 6 czerwca 2019 r., sygn. akt V ACa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od [...] Niestandaryzowanego

Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W. na rzecz D.K.I. kwotę 4050

(cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 6 czerwca 2019 r. Sąd Apelacyjny w [...], na skutek apelacji pozwanej D.K.I., zmienił wyrok Sądu Okręgowego w B. z 17 lipca 2018 r. w ten sposób, że oddalił powództwo [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W. przeciwko D.K.I. o zapłatę,

stosownie do tego zmienił orzeczenie o kosztach procesu w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł powód, powołując się na naruszenie art. 60 w zw. z art. 61 § 1 w zw. z art. 509 § 2 k.c., art. 78 ust. 1 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2204, dalej „u.k.w.h.”), art. 6 k.c. w zw. z art. 71 u.k.w.h., art. 316 § 1 z zw. z art. 391 k.p.c., art. 234 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 w zw. z art. 391 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie

Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wskazał, że skarga jest oczywiście zasadna, ponieważ Sąd Apelacyjny nie zastosował normy art. 78 ust. 1 u.k.w.h., która w niniejszej sprawie powinna być odczytywana w korelacji z art. 60 w zw. z art. 61 § 1 k.c. oraz w zw. z art. 509 § 2 k.c. Sąd Apelacyjny wyciągnął również błędne wnioski z normy art. 65 ust. 1 u.k.w.h. oraz błędnie zastosował art. 6 k.c. i niezasadnie nie zastosował w sprawie art. 71 u.k.w.h.

5. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni

i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się również, że dla stwierdzenia, że w sprawie wystąpiła przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 września 2013 r., III SK 4/13, niepubl.).

6. Skarżący nie przedstawił dostatecznych argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Nie może być uznany za skuteczny zarzut kwalifikowanego naruszenia art. 78 ust. 1 uk.w.h., gdyż oczywistość jego naruszenia zachodziłaby jedynie w sytuacji, gdyby Sąd drugiej uznał, że wymagalność wierzytelności hipotecznej zachodzi mimo braku dokonania wypowiedzenia wobec dłużnika rzeczowego niebędącego dłużnikiem osobistym. Tymczasem Sąd Apelacyjny uznał, że powód nie wykazał skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu wobec dłużnika osobistego, a dokładniej, że ewentualne wypowiedzenie tej umowy oparte na doręczeniu pozwu o zapłatę, w związku z cofnięciem pozwu wobec dłużnika osobistego, nie wywołało skutków prawnych (art. 203 § 2 k.p.c.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że dłużnik rzeczowy nie może ponosić odpowiedzialności w razie niedokonania wypowiedzenia dłużnikowi osobistemu, ponieważ byłoby to sprzeczne z istotą hipoteki jako zabezpieczenia o charakterze akcesoryjnym i ochronną dla właściciela nieruchomości funkcją art. 78 ust. 1 u.k.w.h. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 maja 2014 r., III CSK 204/13, niepubl.). Skarżący nie zgadza się z tą oceną i przedstawia własny pogląd, ale nie stanowi to wykazania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Skarżący nie wykazał też skutecznie kwalifikowanego naruszenia art. 6 k.c. oraz art. 71 u.k.w.h. Wbrew twierdzeniom zawartym w skardze kasacyjnej Sąd Apelacyjny nie podał, że przepisy te nie znajdują zastosowania w niniejszej sprawie ani nie zwolnił pozwanej od ciężaru obalenia domniemania z art. 71 u.k.w.h., uznał

natomiast, że nie nastąpiło skuteczne wypowiedzenie umowy w stosunku do dłużnika osobistego, co powoduje, iż obalone zostało domniemanie istnienia po stronie powoda wierzytelności zabezpieczonej przedmiotową hipoteką w deklarowanej przez powoda wysokości. Argumentacja zawarta w skardze opiera się na własnej, odmiennej od przyjętej przez Sąd drugiej instancji analizie tych okoliczności. Jest to jednak niewystarczające dla przyjęcia, że skarżący wykazał kwalifikowane, widoczne *prima facie* naruszenie wskazanych przepisów.

7. Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.